

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

17 martie 2022*

„Trimitere preliminară – Articolul 63 TFUE – Libera circulație a capitalurilor – Impozitarea dividendelor plătite organismelor de plasament colectiv (OPC) – OPC-uri rezidente și nerezidente – Diferență de tratament – Reținere la sursă privind numai dividendele plătite unor OPC-uri nerezidente – Caracterul comparabil al situațiilor – Apreciere – Luarea în considerare a regimului fiscal al deținătorilor de participații la OPC-uri și a supunerii organismelor rezidente la alte impozite – Lipsă”

În cauza C-545/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) [Tribunalul Arbitral Fiscal (Centrul de Arbitraj Administrativ – CAAD), Portugalia], prin decizia din 9 iulie 2019, primită de Curte la 17 iulie 2019, în procedura

AllianzGI-Fonds AEVN

împotriva

Autoridade Tributária e Aduaneira,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președintele Camerei întâi, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a doua, doamna I. Ziemele și domnii T. von Danwitz, P. G. Xuereb (raportor) și A. Kumin, judecători,

avocată generală: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru AllianzGI-Fonds AEVN, de J. Lobato Heitor și R. Pereira de Abreu, avogadas, precum și de F. Cabral Matos, advogado;

* Limba de procedură: portugheza.

- pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes, A. de Almeida Morgado, A. Homem și P. Barros da Costa, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de W. Roels și G. Braga da Cruz, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 6 mai 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 56 și 63 TFUE.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între AllianzGI-Fonds AEVN, pe de o parte, și Autoridade Tributária e Aduaneira (Administrația Fiscală și Vamală, Portugalia), pe de altă parte, în legătură cu anularea unor acte prin care aceasta din urmă a procedat la reținerea la sursă a impozitului pe venitul persoanelor juridice aferente anilor 2015 și 2016.

Dreptul portughez

- 3 Articolul 22 din Estatuto dos Beneficios Fiscais (Statutul avantajelor fiscale), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „EBF”), prevedea:

„1 – Sunt supuse impozitului pe venitul persoanelor juridice, în condițiile prevăzute de prezentul articol, fondurile de investiții în valori mobiliare, fondurile de investiții în valori imobiliare, societățile de investiții în valori mobiliare și societățile de investiții în valori imobiliare care sunt constituite și funcționează în conformitate cu legislația națională.

[...]

3 – La stabilirea beneficiilor impozabile, nu se iau în considerare veniturile prevăzute la articolele 5, 8 și 10 din [Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares (Codul privind impozitul pe venitul persoanelor fizice)] – cu excepția cazului în care aceste venituri provin de la entități care au reședința sau domiciliul într-o țară, pe un teritoriu sau într-o regiune căreia i se aplică un regim fiscal în mod clar mai favorabil, care figurează în lista aprobată prin ordinul membrului guvernului competent în domeniul finanțelor –, cheltuielile legate de aceste venituri sau prevăzute la articolul 23 A din [Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas (Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice)] și nici veniturile, inclusiv deconturile, și cheltuielile aferente comisioanelor de administrare și altor comisioane, de care beneficiază entitățile menționate la alineatul 1.

[...]

6 – Entitățile menționate la alineatul 1 sunt scutite de *derrama municipal* (taxa municipală pe profit) și de *derrama estadual* (taxa națională pe profit).

7 – Fuziunilor, divizărilor sau subscrierilor cu aport în numerar care implică entitățile menționate la alineatul 1, inclusiv cele fără personalitate juridică, li se aplică *mutatis mutandis* articolele 73, 74, 76 și 78 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor fizice, iar

subscrierilor cu aport în numerar li se aplică regimul aportului de active prevăzut la articolul 73 alineatul 3 din codul citat anterior.

8 – Cotele de impozitare specifice prevăzute la articolul 88 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice se aplică *mutatis mutandis* în cadrul prezentului regim.

[...]

10 – Obligația de reținere la sursă a impozitului pe venitul persoanelor juridice nu există în ceea ce privește veniturile obținute de persoanele impozabile menționate la alineatul 1.

[...]

14 – Dispozițiile alineatului 7 se aplică operațiunilor menționate la alineatul respectiv care implică entități al căror sediu, conducere efectivă sau domiciliu se află pe teritoriul portughez, într-un alt stat membru al Uniunii Europene sau în Spațiul Economic European, cu condiția ca, în acest din urmă caz, să existe o obligație de cooperare administrativă în ceea ce privește schimbul de informații și asistența în materie de recuperare a taxelor, echivalentă celei existente în Uniunea Europeană.

15 – Entitățile de administrare a societăților sau a fondurilor menționate la alineatul 1 răspund în solidar pentru datoriile fiscale ale societăților sau ale fondurilor pe care le administrează.”

4 Articolul 22 A din EBF prevede:

„1 – Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului 3, veniturile obținute din participații sau din părți sociale la entități care intră sub incidența regimului prevăzut la articolul precedent sunt supuse impozitului pe venitul persoanelor fizice sau impozitului pe venitul persoanelor juridice, în conformitate cu următoarele dispoziții:

- a) în cazul veniturilor distribuite unor beneficiari care au reședința pe teritoriul portughez sau în cazul veniturilor imputabile unui sediu permanent situat pe acest teritoriu, prin intermediul reținerii la sursă:
  - i) la cota prevăzută la articolul 71 alineatul 1 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor fizice, atunci când beneficiarii sunt supuși impozitului pe venitul persoanelor fizice, reținerea la sursă având caracter definitiv atunci când veniturile sunt obținute în afara unei activități comerciale, industriale sau agricole;
  - ii) la cota prevăzută la articolul 94 alineatul 4 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice, atunci când beneficiarii sunt supuși acestui impozit, reținerea la sursă constituind un avans din impozite, cu excepția situației în care persoana impozabilă beneficiază de o scutire de impozitul pe venitul persoanelor juridice care exclude veniturile din capital, caz în care ea are un caracter definitiv.

[...]

- c) în cazul veniturilor din participații la fonduri de investiții imobiliare și al părților sociale deținute în societăți de investiții imobiliare ai căror beneficiari sunt persoane impozabile nerezidente care nu au un sediu permanent pe teritoriul portughez căruia îi sunt imputabile aceste venituri, prin intermediul reținerii la sursă cu titlu definitiv la cota de 10 %, atunci când este vorba despre venituri distribuite sau care rezultă din operațiuni de răscumpărare de participații sau, în mod specific, la cota de 10 %, în celelalte cazuri;
- d) în cazul veniturilor din participații la fonduri de investiții în valori mobiliare sau din părți sociale la societăți de plasament supuse regimului prevăzut la articolul precedent, inclusiv plusvalorile rezultate din răscumpărarea sau din lichidarea unor astfel de participații, ai căror beneficiari nu sunt rezidenți pe teritoriul portughez și nu dispun acolo de un sediu permanent căruia îi sunt imputabile aceste venituri, acestea sunt scutite de impozitul pe venitul persoanelor fizice și de impozitul pe venitul persoanelor juridice;
- e) în celelalte cazuri, în conformitate cu dispozițiile Codului privind impozitul pe venitul persoanelor fizice sau ale Codului privind impozitul pe venitul persoanelor juridice.

2 – Dispozițiile prevăzute la litera a) punctul i) și la litera b) ale alineatului precedent se aplică fără a aduce atingere unei opțiuni de impozitare în cadrul totalității veniturilor, atunci când este vorba despre venituri pe care persoanele supuse la plata impozitului pe venitul persoanelor fizice le-au încasat în afara unei activități comerciale, industriale sau agricole, caz în care reținerea la sursă constituie un avans din impozite, în conformitate cu dispozițiile articolului 78 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor fizice.

3 – Dispozițiile alineatului 1 literele c) și d) nu sunt aplicabile, iar veniturile sunt impozitate în conformitate cu dispozițiile alineatului 1 literele a), b) sau e) atunci când:

- a) beneficiarii locuiesc într-o țară, pe un teritoriu sau într-o regiune supusă unui regim fiscal în mod clar mai favorabil, care figurează în lista aprobată prin ordinul membrului guvernului competent în domeniul finanțelor;
- b) beneficiarii sunt entități nerezidente care sunt deținute, direct sau indirect, în proporție de peste 25 % de entități sau de persoane fizice rezidente pe teritoriul național.

[...]

13 – În scopul aplicării acestui regim, veniturile din participații la fonduri de investiții imobiliare și părțile sociale deținute în societăți de investiții imobiliare, inclusiv plusvalorile rezultate dintr-o transmitere cu titlu oneros, dintr-o răscumpărare sau dintr-o lichidare a unor astfel de participații sau de părți sociale, sunt considerate venituri din bunuri imobile.”

- 5 Articolul 3 alineatul 1 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice, în versiunea aplicabilă litigiului principal, avea următorul cuprins:

„Impozitul pe venitul persoanelor juridice vizează:

[...]

d) veniturile din diverse categorii, luate în considerare la aplicarea impozitului pe venitul persoanelor fizice, precum și câștigurile patrimoniale obținute cu titlu gratuit de entitățile menționate la alineatul 1 litera c) al articolului precedent și care nu au un sediu permanent sau care, atunci când aceste entități au un astfel de sediu, nu pot fi imputate acestora din urmă.”

6 Conform articolului 4 din acest cod:

„2 – Persoanele juridice și alte entități care nu au nici sediul, nici conducerea efectivă pe teritoriul portughez sunt supuse impozitului pe venitul persoanele juridice numai în ceea ce privește veniturile obținute pe acest teritoriu.

3 – În sensul dispozițiilor alineatului precedent, sunt considerate ca fiind obținute pe teritoriul portughez veniturile imputabile unui sediu permanent situat pe acest teritoriu, precum și, în cazul în care această condiție nu este îndeplinită, următoarele venituri:

[...]

c) veniturile menționate mai jos, al căror debitor are reședința, sediul sau conducerea efectivă pe teritoriul portughez sau a căror plată este imputabilă unui sediu permanent situat pe acest teritoriu:

[...]

3) alte venituri din capital;

[...]”

7 Articolul 87 alineatul 4 din codul menționat prevede:

„În ceea ce privește veniturile entităților care nu au nici sediul, nici conducerea efectivă pe teritoriul portughez și care nu au pe acesta un sediu permanent căruia îi sunt imputabile veniturile respective, un impozit pe venitul persoanelor juridice în cotă de 25 % [...]”

8 Potrivit articolului 88 alineatul 11 din același cod:

„Sunt supuse impozitării specifice, în cotă de 23 %, veniturile distribuite de entități supuse impozitului pe venitul persoanelor juridice unor persoane impozabile care beneficiază de o scutire totală sau parțială, inclusiv în acest caz veniturile din capital, atunci când părțile sociale la care se raportează aceste venituri nu au rămas în mod neîntrerupt în patrimoniul aceleiași persoane impozabile în cursul anului anterior datei punerii lor la dispoziție și nu au fost păstrate pe durata necesară pentru completarea acestei perioade.”

9 Articolul 94 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice prevede:

„1 – Impozitul pe venitul persoanelor juridice este supus reținerii la sursă în ceea ce privește următoarele venituri obținute pe teritoriul portughez:

[...]

c) veniturile din capital care nu intră sub incidența dispozițiilor de mai sus și veniturilor imobiliare, astfel cum sunt definite în scopul impozitului pe veniturile persoanelor fizice, atunci când debitorul veniturilor respective este o persoană supusă la plata impozitului pe venitul persoanelor juridice sau atunci când veniturile menționate constituie o sarcină legată de o activitate antreprenorială sau profesională a unor persoane supuse la plata impozitului pe venitul persoanelor fizice care țin sau sunt obligate să țină o evidență contabilă;

[...]

3 – Reținerile la sursă constituie avansuri din impozite, cu excepția următoarelor cazuri în care au un caracter definitiv:

[...]

b) atunci când, în ceea ce privește veniturile neimobiliare, beneficiarul veniturilor este o entitate nerezidentă care nu are un sediu permanent pe teritoriul portughez sau atunci când, în ipoteza în care există un astfel de sediu, aceste venituri nu sunt imputabile beneficiarului în cauză.

[...]

5 – Nu li se aplică dispozițiile alineatului precedent reținerilor care, în conformitate cu alineatul 3, au un caracter definitiv, cărora le sunt aplicabile cotele prevăzute la articolul 87.

6 – Obligația de a efectua o reținere la sursă a impozitului pe venitul persoanelor fizice se naște la data la care este prevăzută o obligație identică în Codul privind impozitul pe venitul persoanelor fizice sau, în lipsa acesteia, la data la care veniturile sunt puse la dispoziția beneficiarului, iar sumele reținute trebuie plătite statului înainte de data de 20 a lunii următoare celei în cursul căreia au fost reținute în conformitate cu dispozițiile Codului privind impozitul pe venitul persoanelor fizice sau ale legislației de punere în aplicare a acestuia.”

10 Punctul 29 din tabelul general care figurează în [Código do Imposto do Selo (Codul privind taxa de timbru)], în versiunea aplicabilă litigiului principal, prevedea:

„29 – Valoarea netă globală a organismelor de plasament colectiv care intră în domeniul de aplicare al articolul 22 din EBF:

29.1 – Organisme de plasament colectiv care investesc exclusiv în instrumente ale pieței monetare și în depozite: 0,0025 % pe trimestru din valoarea în cauză.

29.2 – Alte organisme de plasament colectiv: 0,00125 % pe trimestru din valoarea în cauză.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

11 AllianzGI-Fonds este un organism de plasament colectiv (OPC) de tip deschis, constituit în temeiul legislației germane și cu sediul în Germania. El este administrat de o entitate de administrare al cărei sediu se află tot în Germania, această entitate nefiind rezidentă și neavând nici un sediu permanent în Portugalia.

- 12 Întrucât AllianzGI-Fonds are reședința fiscală în Germania, este scutit de impozitul pe profit în acest stat membru în temeiul reglementării germane. Acest statut fiscal îl împiedică să recupereze impozitele plătite în străinătate sub forma unui credit fiscal ca urmare a unei duble impuneri internaționale sau să solicite o rambursare a acestor impozite.
- 13 În cursul anilor 2015 și 2016, AllianzGI-Fonds deținea participații la diverse societăți rezidente în Portugalia. Dividendele pe care le-a încasat în acest temei în cursul acestor doi ani au fost supuse, în conformitate cu articolul 87 alineatul 4 litera c) din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice, unei impozitări prin intermediul unei rețineri la sursă cu caracter definitiv în cotă de 25 %, în valoare totală de 39 371,29 euro.
- 14 În ceea ce privește anul 2015, AllianzGI-Fonds a obținut rambursarea sumei de 5 065,98 euro în conformitate cu Convenția pentru evitarea dublei impuneri încheiată între Republica Portugheză și Republica Federală Germania, care prevede o cotă maximă de 15 % pentru impozitarea dividendelor.
- 15 La 29 decembrie 2017, AllianzGI-Fonds a formulat, în fața Administrației Fiscale și Vamale, un recurs grațios împotriva actelor prin care aceasta din urmă a procedat la reținerea la sursă a impozitului pe venitul persoanelor juridice pentru anii 2015 și 2016. AllianzGI-Fonds a solicitat anularea respectivelor acte pentru încălcarea dreptului Uniunii și recunoașterea dreptului său la rambursarea impozitului suportat fără a fi datorat în Portugalia. Această acțiune a fost respinsă prin decizia din 13 noiembrie 2018.
- 16 La 12 februarie 2019, AllianzGI-Fonds a sesizat instanța de trimitere, Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa) – CAAD [Tribunalul Arbitral Fiscal (Centrul de Arbitraj Administrativ – CAAD), Portugalia], în vederea anulării actelor privind reținerea la sursă pentru soldul de 34 305,31 euro.
- 17 În fața instanței de trimitere, AllianzGI-Fonds arată că, în cursul anilor 2015 și 2016, OPC-urile care erau constituite și își desfășurau activitatea în conformitate cu reglementarea portugheză erau supuse unui regim fiscal mai favorabil decât cel căruia AllianzGI-Fonds a fost supusă în Portugalia, în măsura în care, în ceea ce privește dividendele plătite de societăți stabilite în Portugalia, aceste organisme erau scutite, în temeiul articolului 22 alineatul 3 din EBF, de impozitul pe venitul persoanelor juridice. AllianzGI-Fonds consideră că, prin faptul că este impozitată în cotă de 25 % pe dividendele care îi sunt plătite de societăți stabilite în Portugalia, face obiectul unui tratament discriminatoriu interzis de articolul 18 TFUE, precum și al unei restrângeri a libertății de circulație a capitalurilor interzisă de articolul 63 TFUE.
- 18 La rândul său, Administrația Fiscală și Vamală afirmă că regimul fiscal portughez aplicabil OPC-urilor care sunt constituite și își desfășoară activitatea în conformitate cu reglementarea națională și cel aplicabil OPC-urilor constituite și stabilite în Germania nu sunt, prin natura lor, comparabile, dat fiind că nici primul dintre aceste regimuri nu exclude impozitarea dividendelor în sarcina organismelor cărora li se aplică, fie prin intermediul taxei de timbru, fie prin intermediul impozitului specific prevăzut la articolul 88 alineatul 11 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice. Ținând seama de faptul că impozitarea dividendelor s-ar realiza potrivit unor modalități diferite, nimic nu ar indica faptul că sarcina fiscală care grevează dividendele încasate de OPC-urile care sunt constituite și își desfășoară activitatea în conformitate cu reglementarea portugheză este mai redusă decât cea care grevează dividendele

încasate în Portugalia de un organism precum AllianzGI-Fonds. Administrația Fiscală și Vamală adaugă că nu s-a demonstrat nici că partea din impozit nerecuperată de AllianzGI-Fonds nu va putea fi recuperată de investitorii acesteia din urmă.

- 19 Instanța de trimitere ridică problema dacă, prin scutirea de impozitul pe venitul persoanelor juridice a dividendelor plătite de societăți stabilite în Portugalia unor OPC-uri care au sediul în acest stat membru și care sunt constituite și își desfășoară activitatea în conformitate cu reglementarea portugheză, impozitând în același timp în cotă de 25 % dividendele plătite de astfel de societăți unor OPC-uri cu sediul în alt stat membru al Uniunii și care, așadar, nu sunt constituite și nu își desfășoară activitatea în conformitate cu reglementarea națională, regimul fiscal portughez este contrar articolului 56 TFUE referitor la libera prestare a serviciilor sau articolului 63 TFUE referitor la libera circulație a capitalurilor.
- 20 În aceste condiții, Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) [Tribunalul Arbitral Fiscal (Centrul de Arbitraj Administrativ)] a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) [Articolul 63 TFUE], referitor la libera circulație a capitalurilor, sau [articolul 56 TFUE], referitor la libera prestare a serviciilor, se opun unui regim fiscal precum cel în discuție în litigiul principal, instituit prin articolul 22 din [EBF], care prevede efectuarea unei rețineri la sursă cu caracter definitiv pentru dividendele distribuite de societățile portugheze și încasate de [OPC-uri] nerezidente în Portugalia și stabilite în alte state membre ale Uniunii, în timp ce [OPC-urile] constituite în temeiul legislației fiscale portugheze și rezidente în scopuri fiscale în Portugalia pot beneficia de o scutire de reținerea la sursă în ceea ce privește veniturile respective?
- 2) Pentru a prevedea o reținere la sursă asupra dividendelor plătite [OPC-urilor] nerezidente și pentru a oferi [OPC-urilor] rezidente posibilitatea de a obține scutirea de o astfel de reținere la sursă, reglementarea națională în discuție în litigiul principal aplică dividendelor plătite [OPC-urilor] nerezidente un tratament defavorabil, în condițiile în care acestea din urmă nu au nicio posibilitate de acces la scutirea menționată?
- 3) Pentru a evalua caracterul discriminatoriu al legislației portugheze care prevede un tratament fiscal specific și diferit pentru [OPC-urile] (rezidente), pe de o parte, și pentru deținătorii de participații la [OPC-uri], pe de altă parte, are relevanță regimul fiscal aplicabil deținătorilor de participații la [OPC-uri]? Sau, având în vedere că regimul fiscal aplicabil [OPC-urilor] rezidente nu este afectat sau modificat în vreun fel de faptul că deținătorii de participații respectivi sunt sau nu rezidenți în Portugalia, este necesar ca, pentru a stabili caracterul comparabil al situațiilor în scopul aprecierii caracterului discriminatoriu al acestei legislații, să se ia în considerare numai impozitarea aplicabilă la nivelul vehiculului de investiții?
- 4) Este permisă diferența de tratament dintre [OPC-urile] rezidente și cele nerezidente în Portugalia, ținând seama de faptul că persoanele fizice sau juridice rezidente în Portugalia care dețin participații la [OPC-uri] (rezidente sau nerezidente) sunt, în ambele cazuri, supuse în același mod (și, ca regulă generală, fără scutire) impozitării veniturilor distribuite de [OPC-uri], în timp ce deținătorii nerezidenți de participații la [OPC-uri] sunt supuși unei impozitări mai ridicate?

- 5) Ținând seama de faptul că discriminarea în discuție în prezenta cauză se referă la o diferență de impozitare a veniturilor rezultate din dividende distribuite deținătorilor de participații de către la [OPC-uri] rezidente, este legal să se țină seama, în vederea aprecierii caracterului comparabil al impozitării veniturilor, de alte impozite, taxe sau impuneri datorate în legătură cu investițiile realizate de [OPC-uri]? În special, în scopul analizării caracterului comparabil, este legal și permis să se ia în considerare impactul impozitelor asupra patrimoniului, asupra cheltuielilor sau asupra altor aspecte, iar nu numai impactul impozitului asupra veniturilor [OPC-urilor], inclusiv eventualele taxe specifice?”

Cu privire la cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii

- 21 În urma prezentării concluziilor doamnei avocate generale, AllianzGI-Fonds a solicitat, prin înscrisul depus la grefa Curții la 21 iulie 2021, să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii, în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură al Curții.
- 22 În susținerea cererii sale, AllianzGI-Fonds arată în esență că concluziile doamnei avocate generale, în măsura în care examinează problema aplicabilității, în cauza principală, a articolului 14 alineatul 3 din Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas (Codul privind impozitul pe profit), se întemeiază pe elemente noi, care nu au fost puse în discuția părților. AllianzGI-Fonds se referă în special la punctele 10, 20 și 92 din aceste concluzii. În plus, ea contestă atât interpretarea dată de doamna avocată generală în ceea ce privește pretinsa necesitate de a evita neimpozitarea dividendelor distribuite de OPC-uri nerezidente, cât și analiza efectuată de aceasta cu privire la tehnica de impozitare a dividendelor prin intermediul taxei de timbru.
- 23 În această privință, trebuie amintit că, pe de o parte, Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și Regulamentul de procedură al Curții nu prevăd posibilitatea ca persoanele interesate menționate la articolul 23 din acest statut să prezinte observații ca răspuns la concluziile prezentate de avocatul general (Hotărârea din 3 martie 2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, punctul 22 și jurisprudența citată).
- 24 Pe de altă parte, în temeiul articolului 252 al doilea paragraf TFUE, avocatul general prezintă în mod public, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluzii motivate cu privire la cauzele care, în conformitate cu Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, necesită intervenția sa. Nici concluziile acestuia, nici motivarea pe care se întemeiază avocatul general nu sunt obligatorii pentru Curte. În consecință, dezacordul unei persoane interesate față de concluziile avocatului general, oricare ar fi chestiunile pe care le examinează în cadrul acestora, nu poate constitui prin el însuși un motiv care să justifice redeschiderea fazei orale a procedurii (Hotărârea din 3 martie 2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, punctul 23 și jurisprudența citată).
- 25 Cu toate acestea, după ascultarea concluziilor avocatului general, Curtea poate dispune oricând redeschiderea fazei orale a procedurii, în conformitate cu articolul 83 din Regulamentul său de procedură, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția persoanelor interesate (Hotărârea din 3 martie 2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, punctul 24 și jurisprudența citată).

- 26 În speță, Curtea consideră însă, după ascultarea doamnei avocate generale, că dispune, la finalul procedurii scrise și având în vedere, pe de o parte, precizările aduse de instanța de trimitere în urma cererii de informații suplimentare a Curții și, pe de altă parte, răspunsurile furnizate de părți la întrebările scrise ale Curții, toate elementele necesare pentru a se pronunța. De altfel, prezenta cauză nu trebuie soluționată pe baza unui argument care nu ar fi fost pus în discuția părților, iar cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii nu indică niciun fapt nou de natură să poată exercita o influență asupra deciziei care urmează să fie luată.
- 27 În plus, având în vedere jurisprudența care figurează la punctul 24 din prezenta hotărâre, contestațiile formulate de AllianzGI-Fonds referitoare la analiza efectuată în concluziile doamnei avocate generale cu privire la pretinsa necesitate de a evita neimpozitarea dividendelor distribuite de OPC-urile nerezidente, precum și cu privire la tehnica de impozitare a dividendelor prin intermediul taxei de timbru nu pot justifica redeschiderea fazei orale a procedurii.
- 28 În aceste condiții, Curtea consideră, după ascultarea doamnei avocate generale, că nu este necesar să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la întrebările preliminare

- 29 Prin intermediul celor cinci întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 56 și 63 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia dividendele distribuite de societăți rezidente unui OPC nerezident fac obiectul unei rețineri la sursă, în timp ce dividendele distribuite unui OPC rezident sunt scutite de o astfel de reținere. Această instanță ridică, pe de o parte, problema dacă acest tratament fiscal diferit în funcție de locul de reședință al organismului beneficiar poate fi justificat prin faptul că OPC-urile rezidente sunt supuse unei alte tehnici de impozitare și, pe de altă parte, dacă aprecierea comparabilității situațiilor OPC-urilor rezidente și nerezidente pentru a stabili dacă există o diferență obiectivă între acestea, de natură să justifice diferența de tratament instituită prin reglementarea acestui stat membru, trebuie să fie efectuată numai la nivelul vehiculului de investiții sau trebuie luată în considerare și situația deținătorilor de participații.

Cu privire la libertatea de circulație aplicabilă

- 30 Întrucât întrebările au fost adresate atât în raport cu articolul 56 TFUE, cât și în raport cu articolul 63 TFUE, trebuie să se stabilească, cu titlu introductiv, dacă și, eventual, în ce măsură o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal poate afecta exercitarea liberei prestări a serviciilor și/sau libera circulație a capitalurilor.
- 31 În această privință, rezultă dintr-o jurisprudență consacrată că, pentru a determina dacă o reglementare națională intră sub incidența uneia sau altei dintre libertățile fundamentale garantate de Tratatul FUE, trebuie luat în considerare obiectul reglementării în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 33, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 3 martie 2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, punctul 51, precum și jurisprudența citată).
- 32 Litigiul principal privește o cerere de anulare a unor acte prin care s-a procedat la reținerea la sursă asupra dividendelor plătite reclamantei din cauza principală de societăți stabilite în Portugalia pentru anii 2015 și 2016, precum și compatibilitatea cu dreptul Uniunii a unei

reglementări naționale care rezervă posibilitatea de a beneficia de scutirea de o astfel de reținere la sursă exclusiv OPC-urilor care sunt constituite și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația portugheză sau al căror entitate de administrare își desfășoară activitatea în Portugalia prin intermediul unui sediu permanent.

- 33 Întrucât reglementarea națională în discuție în litigiul principal are astfel ca obiect tratamentul fiscal al unor dividende încasate de OPC-uri, trebuie să se considere că situația în discuție în litigiul principal intră sub incidența liberei circulații a capitalurilor (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctele 35 și 36).
- 34 În plus, presupunând că reglementarea în discuție în litigiul principal ar avea ca efect să interzică, să îngreuneze sau să facă mai puțin atractive activitățile unui OPC stabilit în alt stat membru decât Republica Portugheză, unde acesta furnizează în mod legal servicii similare, astfel de efecte ar fi consecința inevitabilă a tratamentului fiscal aplicabil dividendelor plătite acestui organism nerezident și nu justifică o examinare distinctă a întrebărilor preliminare în raport cu libera prestare a serviciilor. Astfel, această libertate apare în acest caz ca secundară în raport cu libera circulație a capitalurilor și poate fi analizată în cadrul acesteia (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 37).
- 35 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se examineze reglementarea națională în discuție în litigiul principal exclusiv în raport cu articolul 63 TFUE.

Cu privire la existența unei restricții privind libera circulație a capitalurilor

- 36 Rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții că măsurile interzise prin articolul 63 alineatul (1) TFUE, fiind restricții privind libera circulație a capitalurilor, le includ pe cele care sunt de natură să descurajeze nerezidenții să facă investiții într-un stat membru sau să descurajeze rezidenții să facă investiții în alte state (a se vedea printre altele Hotărârea din 2 iunie 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, punctul 27 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, punctul 49 și jurisprudența citată).
- 37 În speță, este cert că scutirea fiscală prevăzută de reglementarea națională în discuție în litigiul principal este acordată OPC-urilor care sunt constituite și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația portugheză, în timp ce dividendele plătite OPC-urilor stabilite într-un alt stat membru nu pot beneficia de această scutire.
- 38 Prin faptul că procedează la o reținere la sursă asupra dividendelor plătite OPC-urilor nerezidente și că rezervă numai OPC-urilor rezidente posibilitatea de a obține scutirea de o atare reținere la sursă, reglementarea națională în discuție în litigiul principal prevede un tratament dezavantajos al dividendelor plătite OPC-urilor nerezidente.
- 39 Un astfel de tratament dezavantajos este susceptibil să descurajeze, pe de o parte, OPC-urile nerezidente să efectueze investiții în societăți stabilite în Portugalia și, pe de altă parte, investitorii rezidenți în Portugalia să achiziționeze participații la astfel de OPC-uri și constituie, prin urmare, o restricție privind libera circulație a capitalurilor care este interzisă, în principiu, de articolul 63 TFUE (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctele 44 și 45, precum și jurisprudența citată).

- 40 În aceste condiții, potrivit articolului 65 alineatul (1) litera (a) TFUE, articolul 63 TFUE nu aduce atingere dreptului statelor membre de a aplica dispozițiile relevante ale legislațiilor fiscale care stabilesc o distincție între contribuabilii care nu se găsesc în aceeași situație în ceea ce privește reședința lor sau locul în care capitalurile lor au fost investite.
- 41 Această dispoziție, în măsura în care reprezintă o derogare de la principiul fundamental al liberei circulații a capitalurilor, trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte. Prin urmare, ea nu poate fi interpretată în sensul că orice legislație fiscală care prevede o distincție între contribuabili în funcție de locul în care aceștia au reședința sau în funcție de statul în care își investesc capitalurile este compatibilă în mod automat cu Tratatul FUE. Astfel, derogarea prevăzută la articolul 65 alineatul (1) litera (a) TFUE este ea însăși limitată de articolul 65 alineatul (3) TFUE, care prevede că dispozițiile naționale menționate la alineatul (1) al acestui articol „nu trebuie să constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restrângere disimulată a liberei circulații a capitalurilor și plăților, astfel cum este aceasta definită la articolul 63 [TFUE]” [Hotărârea din 29 aprilie 2021, Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö (Venituri plătite de OPCVM), C-480/19, EU:C:2021:334, punctul 29 și jurisprudența citată].
- 42 Curtea a stabilit de asemenea că trebuie, prin urmare, să se distingă între diferențele de tratament permise în temeiul articolului 65 alineatul (1) litera (a) TFUE și discriminările interzise de articolul 65 alineatul (3) TFUE. Or, pentru ca o legislație fiscală națională să poată fi considerată compatibilă cu dispozițiile tratatului referitoare la libera circulație a capitalurilor, este necesar ca diferența de tratament care rezultă din această legislație să privească situații care nu sunt comparabile în mod obiectiv sau să fie justificată de un motiv imperativ de interes general [Hotărârea din 29 aprilie 2021, Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö (Venituri plătite de OPCVM), C-480/19, EU:C:2021:334, punctul 30 și jurisprudența citată].

Cu privire la existența unei situații comparabile în mod obiectiv

- 43 Pentru a aprecia caracterul comparabil al situațiilor vizate, instanța de trimitere ridică, pe de o parte, problema dacă situația deținătorilor de participații trebuie luată în considerare în aceeași măsură ca și cea a OPC-urilor și, pe de altă parte, problema eventualei relevanțe a existenței, în sistemul fiscal portughez, a anumitor impozite la plata cărora sunt supuse numai OPC-urile rezidente.
- 44 Guvernul portughez susține în esență că situațiile OPC-urilor rezidente și, respectiv, nerezidente nu ar fi comparabile din punct de vedere obiectiv din cauza faptului că impozitarea dividendelor încasate de aceste două categorii de organisme de plasament din partea societăților rezidente în Portugalia este reglementată prin tehnici de impozitare diferite – și anume, pe de o parte, astfel de dividende fac obiectul unei rețineri la sursă atunci când sunt plătite unui OPC nerezident și, pe de altă parte, sunt supuse taxei de timbru, precum și impozitului specific prevăzut la articolul 88 alineatul 11 din Codul impozitului pe venitul persoanelor juridice atunci când sunt plătite unui OPC rezident.
- 45 Guvernul menționat arată de asemenea că din articolul 22 A din EBF rezultă că dividendele distribuite de OPC-uri rezidente unor deținători de participații care au reședința pe teritoriul portughez sau care sunt imputabile unui sediu permanent situat pe acest teritoriu sunt impozitate la cota de 28 % (atunci când beneficiarii sunt supuși impozitului pe venitul persoanelor fizice) sau de 25 % (atunci când beneficiarii sunt supuși la plata impozitului pe venitul persoanelor juridice), în timp ce dividendele plătite unor deținători de participații care nu au reședința pe

teritoriul portughez și care nu au un sediu permanent pe acest teritoriu sunt, în principiu, scutite de impozitul pe venitul persoanelor fizice și de impozitul pe venitul persoanelor juridice (cu câteva excepții menite în esență să prevină abuzurile).

- 46 Potrivit guvernului menționat, există o coerență strânsă între impozitarea veniturilor OPC-urilor și a celor ale deținătorilor de participații la aceste organisme. Astfel, modelul portughez de impozitare a OPC-urilor, de natură „compozită”, ar combina din punct de vedere structural impozitele aplicate, pe de o parte, OPC-urilor rezidente, și anume taxa de timbru și impozitul specific prevăzut la articolul 88 alineatul 11 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice, precum și, pe de altă parte, cele aplicate deținătorilor de participații la asemenea organisme, astfel cum au fost evidențiate la punctul precedent. Aceste diferite impozitări, în măsura în care ar fi foarte bine integrate între ele, fiecare dintre ele fiind indispensabilă pentru coerența sistemului de impozitare instituit, ar trebui analizate în ansamblul lor.
- 47 În plus, același guvern adaugă în esență că, în cadrul aprecierii caracterului comparabil al situațiilor vizate, nu trebuie să se facă abstracție de efectele transparenței fiscale care caracterizează relația dintre reclamantul din litigiul principal și deținătorii de participații la acesta, ceea ce ar conduce la faptul că reținerea la sursă aplicată în Portugalia poate fi repercutată imediat asupra deținătorilor de participații care, nefiind scutiți de impozit, pot să impute sau chiar să crediteze partea lor din această reținere operată în Portugalia asupra impozitului pe care îl datorează în Germania.
- 48 În sfârșit, guvernul portughez consideră că, în măsura în care a ales în mod liber să nu își desfășoare activitatea în Portugalia prin intermediul unui sediu permanent, reclamanta din litigiul principal a exclus ea însăși orice comparație posibilă cu OPC-urile stabilite în Portugalia, situația sa fiind în realitate comparabilă cu cea a celorlalte entități nerezidente și ale căror dividende încasate în Portugalia sunt întotdeauna impozitate în cotă de 25 %.
- 49 Reiese dintr-o jurisprudență constantă că, din momentul în care un stat supune, în mod unilateral sau pe cale convențională, impozitului pe venit nu numai contribuabilii rezidenți, ci și contribuabilii nerezidenți, pentru dividendele pe care le primesc de la o societate rezidentă, situația acestor contribuabili nerezidenți se apropie de cea a contribuabililor rezidenți (Hotărârea din 22 noiembrie 2018, Sofina și alții, C-575/17, EU:C:2018:943, punctul 47, precum și jurisprudența citată).
- 50 În ceea ce privește argumentul guvernului portughez care figurează la punctul 44 din prezenta hotărâre, trebuie amintit că, în împrejurările în care s-a pronunțat Hotărârea din 22 decembrie 2008, Truck Center (C-282/07, EU:C:2008:762), Curtea a admis aplicarea, în privința beneficiarilor unor venituri din capital, a unor tehnici de impozitare diferite după cum acești beneficiari sunt rezidenți sau nerezidenți, această diferență de tratament vizând situații care nu sunt comparabile în mod obiectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2008, Truck Center, C-282/07, EU:C:2008:762, punctul 41).
- 51 De asemenea, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 2 iunie 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek (C-252/14, EU:C:2016:402), Curtea a statuat că tratamentul diferențiat al impozitării dividendelor plătite unor fonduri de pensii în funcție de calitatea de rezident sau de nerezident a acestora, care rezultă din aplicarea, în cazul acestor fonduri, a două metode de impozitare diferite, era justificat de diferența de situație dintre aceste două categorii de contribuabili în raport cu obiectivul urmărit de reglementarea națională în discuție în această cauză, precum și de obiectul și de conținutul său.

- 52 Cu toate acestea, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, reglementarea națională în discuție în litigiul principal nu se limitează să prevadă modalități diferite de încasare a impozitului în funcție de locul de reședință al OPC-ului beneficiar al dividendelor de origine națională, ci prevede, în realitate, o impozitare sistematică a dividendelor respective numai în cazul organismelor nerezidente (a se vedea prin analogie Hotărârea din 8 noiembrie 2012, Comisia/Finlanda, C-342/10, EU:C:2012:688, punctul 44 și jurisprudența citată).
- 53 În această privință, trebuie arătat, pe de o parte, în ceea ce privește taxa de timbru, că reiese atât din observațiile scrise prezentate de părți, cât și din răspunsul instanței de trimitere la cererea de informații a Curții că, întrucât baza sa de impozitare este constituită din valoarea contabilă netă a OPC-urilor, această taxă de timbru este o taxă pe patrimoniu care nu poate fi asimilată unui impozit pe venitul persoanelor juridice.
- 54 În plus, după cum a arătat doamna avocată generală la punctul 47 din concluzii, în cauza principală, legislația fiscală portugheză distinge, în cazul OPC-urilor rezidente, între veniturile din capitalurile teaurizate și cele care sunt redistribuite imediat, numai primele fiind incluse în baza de impozitare a respectivei taxe de timbru. Or, acest aspect este suficient, în sine, pentru a distinge această cauză de cea în care s-a pronunțat Hotărârea din 2 iunie 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek (C-252/14, EU:C:2016:402).
- 55 Astfel, chiar considerând că aceeași taxă de timbru poate fi asimilată unui impozit pe dividende, un OPC rezident poate să evite o atare impozitare a dividendelor procedând la distribuirea lor imediată, în condițiile în care o asemenea posibilitate nu este deschisă unui OPC nerezident.
- 56 Pe de altă parte, în ceea ce privește impozitul specific prevăzut la articolul 88 alineatul 11 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice, din indicațiile administrației fiscale cuprinse în decizia de trimitere reiese că, în temeiul acestei dispoziții, acest impozit se aplică dividendelor percepute de OPC-uri rezidente numai în cazul în care părțile sociale la care se raportează dividendele nu au rămas în posesia aceleiași persoane impozabile, în mod neîntrerupt, în cursul anului care a precedat data punerii lor la dispoziție și care nu au fost păstrate pe durata necesară pentru completarea acestei perioade. Așadar, impozitul prevăzut de dispoziția menționată nu privește dividendele de origine națională încasate de un OPC rezident decât în ipoteze limitate, astfel încât nu poate fi asimilat impozitului general aplicat dividendelor de origine națională încasate de OPC-urile nerezidente.
- 57 În consecință, împrejurarea că OPC-urile nerezidente nu sunt supuse taxei de timbru și impozitului specific prevăzut la articolul 88 alineatul 11 din Codul privind impozitul pe venitul persoanelor juridice nu le plasează într-o situație diferită din punct de vedere obiectiv în raport cu OPC-urile rezidente în privința impozitării dividendelor de origine portugheză.
- 58 În continuare, în ceea ce privește argumentul guvernului portughez care figurează la punctul 48 din prezenta hotărâre, este necesar să se arate că, după cum a arătat Comisia ca răspuns la întrebările scrise ale Curții, în raport cu libera prestare a serviciilor, în temeiul articolului 56 TFUE, operatorii economici trebuie să fie liberi să aleagă mijloacele proprii pentru exercitarea activităților lor într-un alt stat membru decât cel în care au reședința, indiferent dacă se stabilesc sau nu în mod permanent în acest alt stat membru, dat fiind că această libertate nu trebuie să fie limitată de dispoziții fiscale discriminatorii.

- 59 În plus, în măsura în care argumentația guvernului portughez privește pretinsa necesitate de a ține seama de situația deținătorilor de participații, reiese din jurisprudența Curții că analizarea caracterului comparabil al unei situații transfrontaliere cu o situație internă a statului membru în cauză trebuie să fie realizată ținând seama de obiectivul urmărit de dispozițiile naționale în cauză (a se vedea în special Hotărârea din 30 aprilie 2020, *Société Générale*, C-565/18, EU:C:2020:318, punctul 26 și jurisprudența citată), precum și de obiectul și de conținutul acestora din urmă (a se vedea în special Hotărârea din 2 iunie 2016, *Pensioenfonds Metaal en Techniek*, C-252/14, EU:C:2016:402, punctul 48 și jurisprudența citată).
- 60 Pe de altă parte, numai criteriile de distincție pertinente stabilite de legislația în cauză trebuie să fie luate în considerare în scopul de a aprecia dacă diferența de tratament care rezultă dintr-o astfel de legislație reflectă o diferență obiectivă a situațiilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 iunie 2016, *Pensioenfonds Metaal en Techniek*, C-252/14, EU:C:2016:402, punctul 49 și jurisprudența citată).
- 61 În speță, în ceea ce privește, în primul rând, obiectul, conținutul și obiectivul regimului portughez în materie de impozitare a dividendelor, atât la nivelul OPC-urilor înseși, cât și al deținătorilor de participații la acestea, reiese nu numai din răspunsul instanței de trimitere la cererea de informații a Curții, ci și din cel furnizat de guvernul portughez la întrebările scrise care i-au fost adresate în cadrul prezentei proceduri că regimul menționat a fost conceput potrivit logicii „impozitării la ieșire”, în sensul că OPC-urile care sunt constituite și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația portugheză sunt scutite de impozitul pe venit, sarcina suportării acestuia din urmă fiind transferată deținătorilor de participații care au calitatea de rezidenți, deținătorii de participații nerezidenți fiind scutiți de plata acestuia.
- 62 Astfel, guvernul portughez a precizat că regimul național în materie de impozitare a dividendelor urmărea atingerea unor obiective precum în special cel de a evita dubla impunere economică internațională și de a transfera impozitarea de la nivelul OPC-urilor la nivelul deținătorilor de participații, astfel încât impozitarea care se aplică acestor venituri să fie aproximativ echivalentă celei care ar fi fost aplicată dacă aceste venituri ar fi fost obținute direct de deținătorii de participații la aceste OPC-uri.
- 63 Va reveni instanței de trimitere, singura competentă să interpreteze dreptul național, sarcina de a determina obiectivul principal urmărit de reglementarea națională în discuție în litigiul principal, ținând seama de toate elementele legislației fiscale în discuție în litigiul principal și de ansamblul elementelor constitutive ale aceluiași regim de impozitare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2020, *Köln-Aktienfonds Deka*, C-156/17, EU:C:2020:51, punctul 79).
- 64 În cazul în care instanța de trimitere ajunge la concluzia că regimul portughez în materie de impozitare a dividendelor urmărește evitarea dublei impuneri a dividendelor plătite de societăți rezidente, având în vedere calitatea de intermediar al OPC-urilor față de deținătorii de participații la acestea, trebuie amintit că Curtea a statuat deja că, în privința măsurilor prevăzute de un stat membru în vederea prevenirii sau a atenuării impozitării în lanț sau a dublei impuneri economice a veniturilor distribuite de o societate rezidentă, societățile beneficiare rezidente nu se găsesc în mod necesar într-o situație comparabilă cu cea a societăților beneficiare nerezidente (Hotărârea din 21 iunie 2018, *Fidelity Funds* și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 53 și jurisprudența citată).

- 65 Cu toate acestea, după cum reiese din cuprinsul punctului 49 din prezenta hotărâre, din momentul în care un stat membru, în mod unilateral sau pe cale convențională, supune impozitului pe venit nu numai societățile rezidente, ci și societățile nerezidente, pentru veniturile percepute de acestea de la o societate rezidentă, situația acestor societăți nerezidente se apropie de cea a societăților rezidente.
- 66 Astfel, simpla exercitare de către același stat a competenței sale fiscale, independent de orice impozitare într-un alt stat membru, generează un risc de impozitare în lanț sau de dublă impunere economică. Într-un asemenea caz, pentru ca societățile beneficiare nerezidente să nu se confrunte cu o restricție privind libera circulație a capitalurilor, interzisă, în principiu, de articolul 63 TFUE, statul de reședință al societății distribuitoare trebuie să se asigure că societățile nerezidente sunt supuse unui tratament echivalent cu cel de care beneficiază societățile rezidente, din punctul de vedere al mecanismului prevăzut de dreptul său național în vederea evitării ori a atenuării impozitării în lanț sau a dublei impunerii economice (Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 55 și jurisprudența citată).
- 67 Întrucât Republica Portugheză a ales să își exercite competența fiscală cu privire la veniturile obținute de OPC-urile nerezidente, acestea se găsesc, așadar, într-o situație comparabilă cu cea a OPC-urilor rezidente în Portugalia în ceea ce privește riscul de dublă impunere economică a dividendelor plătite de societățile rezidente în Portugalia (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 56 și jurisprudența citată).
- 68 În cazul în care instanța de trimitere ajunge la concluzia că regimul portughez în materie de impozitare a dividendelor urmărește, în dorința de a nu renunța la orice impozitare a dividendelor distribuite de societăți rezidente în Portugalia, să transfere sarcina lor fiscală către deținătorii de participații la OPC-uri, trebuie amintit că Curtea a statuat deja că, deși obiectivul reglementării naționale în cauză este deplasarea sarcinii fiscale a vehiculului de investiții către acționarul acestui vehicul, trebuie considerate decisive, în principiu, condițiile materiale ale competenței de impozitare asupra veniturilor acționarilor, iar nu tehnica de impozitare utilizată (Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 60).
- 69 Or, un OPC nerezident poate avea deținători de participații care au reședința fiscală în Portugalia și cu privire la veniturile cărora acest stat membru își exercită competența de impozitare. Din acest punct de vedere, un OPC nerezident se află într-o situație comparabilă obiectiv cu un OPC rezident în Portugalia (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 61).
- 70 Desigur, Republica Portugheză nu îi poate supune impozitării pe deținătorii de participații nerezidenți pentru dividendele distribuite de OPC-uri nerezidente, după cum a admis de altfel guvernul portughez atât în observațiile sale scrise, cât și în răspunsul la întrebările care i-au fost adresate de Curte. Cu toate acestea, o astfel de imposibilitate este coerentă cu logica deplasării sarcinii impozitării vehiculului către deținătorul participațiilor (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 62).
- 71 În ceea ce privește, în al doilea rând, criteriile de distincție pertinente, în sensul jurisprudenței Curții citate la punctul 60 din prezenta hotărâre, trebuie să se constate că singurul criteriu de distincție stabilit de reglementarea națională în discuție în litigiul principal se întemeiază pe locul de reședință al OPC-urilor, prin supunerea numai a organismelor nerezidente unei rețineri la sursă a dividendelor pe care le încasează.

- 72 Or, după cum reiese din jurisprudența Curții, situația unui OPC rezident care beneficiază de o distribuire de dividende este comparabilă cu cea a unui OPC beneficiar nerezident, în măsura în care, în ambele cazuri, beneficiile realizate sunt, în principiu, susceptibile să facă obiectul unei duble impunerii economice sau al unei impozitări în lanț (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 aprilie 2014, *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company*, C-190/12, EU:C:2014:249, punctul 58 și jurisprudența citată).
- 73 În consecință, criteriul de distincție la care se referă reglementarea națională în discuție în litigiul principal, care privește numai locul de reședință al OPC-urilor, nu permite să se constate o diferență obiectivă de situații între organismele rezidente menționate și cele nerezidente.
- 74 Având în vedere ansamblul elementelor care precedă, trebuie să se constate că, în speță, diferența de tratament între OPC-urile rezidente și OPC-urile nerezidente privește situații obiectiv comparabile.

Cu privire la existența unui motiv imperativ de interes general

- 75 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, o restricție privind libera circulație a capitalurilor poate fi admisă dacă se justifică prin motive imperative de interes general, dacă este de natură să asigure realizarea obiectivului pe care îl urmărește și nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv [Hotărârea din 29 aprilie 2021, *Veronsaajien oikeudenvälvontayksikkö (Venituri plătite de OPCVM)*, C-480/19, EU:C:2021:334, punctul 56 și jurisprudența citată].
- 76 În speță, este necesar să se constate că, deși instanța de trimitere nu invocă astfel de motive în cererea de decizie preliminară, care se focalizează numai pe eventualul caracter comparabil al situațiilor în discuție în litigiul principal, guvernul portughez susține, atât în observațiile sale scrise, cât și ca răspuns la întrebările care i-au fost adresate de Curte, că restricția privind libera circulație a capitalurilor realizată de reglementarea națională în discuție în litigiul principal este justificată în raport cu două motive imperative de interes general, și anume, pe de o parte, necesitatea de a menține coerența sistemului fiscal național și, pe de altă parte, cea de a menține o repartizare echilibrată a competenței de impozitare între cele două state membre în cauză, și anume Republica Portugheză și Republica Federală Germania.
- 77 În ceea ce privește, în primul rând, necesitatea de a menține coerența regimului fiscal național, guvernul portughez consideră, după cum reiese din cuprinsul punctului 46 din prezenta hotărâre, că modelul de impozitare portughez al dividendelor constituie un model „compozit”. Așadar, nu ar fi posibilă garantarea coerenței acestui model decât dacă entitatea de administrare a OPC-urilor nerezidente își desfășoară activitatea în Portugalia prin intermediul unui sediu permanent, astfel încât această entitate să poată concretiza reținerile la sursă necesare de la deținătorii de participații rezidenți, precum și, în anumite cazuri excepționale ghidate de considerații legate de evitarea planificării fiscale, de la deținătorii de participații nerezidenți.
- 78 În această privință, trebuie amintit că, deși Curtea a statuat că necesitatea de a menține coerența unui regim fiscal național poate justifica o reglementare națională de natură să restrângă libertățile fundamentale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 mai 2012, *Santander Asset Management SGIIC și alții*, C-338/11-C-347/11, EU:C:2012:286, punctul 50, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 13 martie 2014, *Bouanich*, C-375/12, EU:C:2014:138, punctul 69, precum și jurisprudența citată), ea a precizat totuși că, pentru ca un argument întemeiat pe o asemenea justificare să poată fi acceptat, trebuie stabilită existența unei legături directe între avantajul fiscal

- respectiv și compensarea acestui avantaj cu o încasare fiscală determinată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 noiembrie 2012, Comisia/Finlanda, C-342/10, EU:C:2012:688, punctul 49, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 13 noiembrie 2019, College Pension Plan of British Columbia, C-641/17, EU:C:2019:960, punctul 87).
- 79 Or, în speță, după cum reiese din cuprinsul punctului 71 din prezenta hotărâre, scutirea de reținerea la sursă a dividendelor în favoarea OPC-urilor rezidente nu este supusă condiției ca dividendele încasate de aceste organisme să fie redistribuite de ele și ca impozitarea dividendelor în sarcina deținătorilor de participații la acestea să permită compensarea scutirii de reținerea la sursă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 mai 2012, Santander Asset Management SGIIC și alții, C-338/11-C-347/11, EU:C:2012:286, punctul 52, precum și Hotărârea din 10 aprilie 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, punctul 93).
- 80 În consecință, nu există o legătură directă, în sensul jurisprudenței citate la punctul 78 din prezenta hotărâre, între scutirea de reținerea la sursă a dividendelor de origine națională încasate de un OPC rezident și impozitarea dividendelor respective în calitate de venituri ale deținătorilor de participații la acest organism.
- 81 Prin urmare, necesitatea de a menține coerența regimului fiscal național nu poate fi invocată pentru a justifica restricția privind libera circulație a capitalurilor determinată de reglementarea națională în discuție în litigiul principal.
- 82 În ceea ce privește, în al doilea rând, necesitatea de a menține o repartizare echilibrată a competenței de impozitare între Republica Portugheză și Republica Federală Germania, trebuie amintit că, după cum a statuat Curtea în mod repetat, justificarea întemeiată pe menținerea repartizării echilibrate a competenței de impozitare între statele membre poate fi admisă atunci când regimul în cauză urmărește prevenirea unor comportamente de natură să compromită dreptul unui stat membru de a-și exercita competența fiscală în raport cu activitățile realizate pe teritoriul său (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 noiembrie 2018, Sofina și alții, C-575/17, EU:C:2018:943, punctul 57, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 20 ianuarie 2021, Lexel, C-484/19, EU:C:2021:34, punctul 59).
- 83 Cu toate acestea, Curtea a considerat de asemenea că, din moment ce un stat membru a ales, precum în situația în discuție în litigiul principal, să nu impoziteze OPC-urile rezidente beneficiare ale unor dividende de origine națională, acesta nu poate invoca necesitatea de a asigura o repartizare echilibrată a competenței de impozitare între statele membre pentru a justifica impozitarea OPC-urilor nerezidente beneficiare ale unor astfel de venituri (Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 71, precum și jurisprudența citată).
- 84 În consecință, nici justificarea întemeiată pe menținerea unei repartizări echilibrate a competenței de impozitare între statele membre nu poate fi reținută.
- 85 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 63 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia dividendele distribuite de societăți rezidente unui OPC nerezident fac obiectul unei rețineri la sursă, în timp ce dividendele distribuite unui OPC rezident sunt scutite de o astfel de reținere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 86 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 63 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia dividendele distribuite de societăți rezidente unui organism de plasament colectiv (OPC) nerezident fac obiectul unei rețineri la sursă, în timp ce dividendele distribuite unui OPC rezident sunt scutite de o astfel de reținere.

Semnături